

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

MEDITATIE

Waardige wandeling

"...dat gij wandelt waardiglijk der roeping, met welke gij geroepen zijt..."
Efeze 4:1b

De apostel Paulus zit gevangen, vermoedelijk te Rome. Die gevangenschap is gevolg van zijn apostelschap. Hij trad op als gezondene des Heeren, predikte het evangelie. De roeping daartoe had hij opgevolgd en dit bracht hem die lichamelijke vernedering en die gebondenheid in de gevangenis.

En wat gaat die gevangene in de Heere aan de gelovigen voorhouden? Dat ze moeten afzien van het leven des geloofs? Laat uw wandel wat minder opvallend zijn, opdat u niet hetzelfde lot ondergaat? Integendeel: wandelt waardig der roeping!

Wandelen, dat is de aanduiding voor de leefwijze van de geroepen heiligen. Zij die geloven, haasten niet. Het wordt voor hen wandelen in geloof. Wandelen doen we altijd op ons gemak. Daar nemen we rustig de tijd voor. Onder het wandelen komen we tot rust. Bij het wandelen is er gelegenheid eens iets te bekijken.

Zo wordt de wandel des geloofs gekenmerkt door rust. Rusten van de boze werken. Niet meer in de begeerlijkheid des vleses wandelen. Rust ook, vanwege de innerlijke vrede des Heeren. In hart en geweten rust, omdat men eerlijk is geworden voor God en als zondaar de onrust als schuld leerde belijden.

In die benauwdheid verhoorde de Heere en Hij schonk in de vergeving een voor-smaak van de blijvende sabbatsrust. Dan wordt het een wandelen aan de trouwe Vaderhand Gods.

Leerde u als een Henoeh zo wandelen met God? Of bent u nog op de vlucht voor God, voortgedreven door gevoel van zonde en schuld? Of onrustig vanwege de angst voor de dood? Wie in deze zijn onrust blijft voortgaan, verblijft op een doodlopende weg!

Hoe heerlijk is daarentegen het wandelen met God. Het woord in de grondtekst voor wandelen betekent eigenlijk: rondgaan, om iets heengaan. Zo loopt

men in een bloementuin rondom de perkjes, om de bloemen van alle kanten rustig te bekijken.

Wandelen met de Heere – dan is God in het middelpunt van ons leven.

Als het goed is, beweegt het leven en werken van Gods kinderen zich rondom de Heere Jezus Christus en Zijn werk. Om nu van alle kanten die Zaligmaker te beminnen. Om Zijn werk in de hoogte en breedte en diepte en lengte te gaan kennen.

Wandelen met God: het is 'rondom de Heere gaan', zodat van Hem kracht wordt ontvangen, zodat de Heere de eer krijgt. Zodat de Heere alles wordt in het leven en men Hem nodig krijgt tot gerechtigheid en heiligheid. Zodat Christus groot wordt als Zaligmaker en Bemiddelaar... Met eerbied gezegd: Gods volk raakt op de Heere nooit uitgekeken! Hij is een God van volkomen zaligheid. Het wordt hun hoogste lust te wandelen met die God.

Paulus vermaant dat die wandel moet zijn waardig der roeping waarmee ze geroepen zijn. God roept de Zijnen uit de duisternis tot Zijn licht. God roept Zijn volk krachtig uit het verderf der zonde. Ze worden geroepen tot Zijn gemeenschap, geroepen tot verheerlijking van Zijn deugden.

Welk een hoge, heerlijke en heilige roeping. Welk een genade dat die God zondaren roept tot bekering.

In overeenstemming met die roeping moet nu het levensgedrag zijn van de christen. Niet meer een levenswandel in de duisternis, maar in het licht. Niet langer wandelen in het zondige verderf, maar in nieuwigheid des levens. De gemeenschap met de duivel verbreken en de verborgen omgang met de Heere beoefenen. Het eigen 'ik' op de achtergrond stellen en vragen: wat wilt Gij, Heere? Opdat Zijn deugden worden verheerlijkt. Zo te wandelen betaamt hen die door de Heere geroepen zijn. Heilig en Godvruchtig wandelen met Hem.

Is uw levenswandel door genade waardig, overeenkomstig de roeping Gods?

Wie zul durven zeggen dat zijn levenswandel beantwoordt aan het doel waar-toe God hem riep? Hoevelen lopen voorbij aan Gods roepstem.

Bij wie de roeping krachtig door de Heilige Geest werd toegepast, zal het 'waardig' moeilijk over de lippen komen...

Hoe zal een zondig mens ooit aan die Goddelijke roeping kunnen beantwoorden? Echter nu wijst die roeping op de daad Gods. Als de Heere roept, wie zal dan keren? Hij roept welmenend en krachtig. De Heilige Geest brengt die roeping in het hart. De Geest schenkt een luisterend oor tot die roeping en diezelfde Geest maakt de voeten bereid om ootmoedig te wandelen met de Heere.

Door de Heilige Geest wordt men telkens teruggebracht naar de Levensbron. Die Geest leert wandelen overeenkomstig de roeping. Dan komt er veel openbaar wat aan die roeping niet beantwoordt. Hoe moeten ze bekeerd worden van alles wat dat waardige wandelen in de weg staat?

Jezus Christus heeft volmaakt gewandeld met de Heere. Hij was altijd in de dingen Zijns Vaders. Hij heeft beantwoordt aan de roeping om Zaligmaker en Borg te zijn voor Zijn volk.

Word dan gelijkvormig aan Zijn beeld en wandelt also in Hem, beantwoordend aan de roeping waarmee God in Christus u roept.

J.P. Boiten

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie geplaatst over Efeze 4:1b van ds. J.P. Boiten. Van de hand van ds. P. den Butter treft u een vervolgartikel aan over de woorden van Agur en een column "selektief". Ds. M.C. Tanis schrijft over 2 Tim. 2:3-7 "Het staan in de dienst met verwachting." Ds. K. Hoefnagel schrijft in zijn rubriek "op bezoek bij" over het verlies van een kind. Ds. J.M.J. Kieviet hoopt de volgende keer zijn serie over de verzegeling met de Heilige Geest voort te zetten. Ds. P. Roos schrijft voor de tweede maal over "rechtsherstel".

Fam. ds. Stehouwer

We ontvingen bericht van het 40 jarig ambtsjubileum van ds. Stehouwer. We willen hen daarmee van harte gelukwensen en Gods zegen toewensen voor de toekomst, bijzonder bij het voorgaan in de kerken.

Fam. ds. Vlietstra

D.V. zaterdag 24 november zal er in de Chr. Geref. Kerk te Zeist, Bergweg 32, een bijeenkomst worden gehouden ter gelegenheid van het 55 jarig huwelijk van de fam. Vlietstra en ter herdenking van het feit dat ds. M. Vlietstra 55 jaar geleden bevestigd werd in het ambt van

dienaar des Woords. Ontvangst vanaf 14.15 uur, de samenkomst begint om 15.00 uur. De bijeenkomst heeft niet het karakter van een eredienst, maar er zal wel geluisterd worden naar het Woord van de Heere en er zal gedankt worden voor alles wat ontvangen werd in de achterliggende jaren.

Amtsdragersconferentie

Deze zal gehouden worden D.V. zaterdag 8 december in de Chr. Geref. Kerk van Sliedrecht- Centrum, Kerkbuurt 74. Aanvang 14.00 uur. Sluiting 16,30 uur. Ds. P. den Butter zal een inleiding houden over het onderwerp: "Verschillende geloofsbeleving?" Er zijn verschillen in geloofsbeleving, maar de vraag kan terecht gesteld worden of wij in onze ker-

ken nog wel allemaal hetzelfde geloven. Het is een goede zaak daar met elkaar over na te denken, elkaar op te scherpen en toe te rusten vanuit Gods Woord en het belijden der kerk. Het is een belangrijk onderwerp. We hopen dan ook van harte dat er velen zullen komen en dat er een vruchtbare bespreking mag volgen op het onderwerp.

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. 29 november verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 22 november. Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking.

AvH

Ambtelijke praktijk

Het staan in de dienst met verwachting

2 Tim. 2: 3-7

Lijden

De eeuwen door is er lijden op onze wereld. Lijden van allerlei aard en onder verschillende omstandigheden. Het Woord van de Heere wijst daar ook op. Maar nu is er bijzonder lijden. Lijden om 's Heeren wil. Zo werd tegen Ananias gezegd toen de Heere het had over Saul van Tarsen: Ik zal hem tonen hoeveel hij lijden moet om Mijn Naam (Hand. 9:16). Dit was geen straf maar een bewijs, een bevestiging voor Saulus dat hij in de weg van de Heere was. Dat hij een onderdaan van koning Jezus was. Dat hij een geroepen dienstknecht was. Dit nu bleek ook in de gevangenis te Rome. Zijn aanstaande terechtstelling en de gevolgen van dien waren daar een sprekend bewijs van. Paulus is daar zelf van overtuigd. Vandaar dat hij kan zeggen: ik lijd niet als een kwaaddoener. Als een misdadiger. Zijn troost en kracht is: zo wij met Hem lijden, namelijk met Christus, zo zullen wij ook met Hem verheerlijkt worden. Nu weet Paulus dat Timotheüs zijn werk zal voortzetten. Timotheüs is ook bereid dit te doen. Maar het tijdsbeeld mag niet onderschat worden. Er is in wereld en kerk heel wat te doen. De satan gaat rond als een briesende leeuw en als een engel des lichts. Nu kan er bij Timotheüs geestelijke depressiviteit optreden. Paulus kent het karakter van Timotheüs. De macht en de list van de vijand zijn hem ook niet onbekend. In zijn schrijven aan Timotheüs heeft Paulus het over verdrukkingen (vs. 3). Een christen kan niet om die verdrukkingen heen. Ze zijn er op de weg van de

christen. Hierin wordt gezien dat hij van Jezus Christus is. Maar hij gaat op de lijdensweg niet alleen. De koning is er en zijn medechristenen zijn er. Vandaar dat Paulus Timotheüs aanspoort: Gij dan lijdt verdrukkingen. In het werkwoord dat gebruikt wordt voor 'lijden' ligt het woordje 'mee' besloten. Mee – lijden mag Timotheüs niet vreemd zijn. Alle arbeiders in het evangelie krijgen hun deel aan het lijden van Christus en om het evangelie. Timotheüs mag zich daaraan ook niet onttrekken. Wij die leven in een vrij land moeten nagaan waarin ons lijden om Christus' wil bestaat. Wee onzer als het ons als amtsdragers vreemd is. Dan is er het zich schamen voor de Heere. Voor Zijn Woord, Zijn dienst, Zijn dag. Timotheüs nu moet verdrukkingen lijden als een goed krijgsknecht van Jezus Christus (vs. 3). Timotheüs moet de mentaliteit kennen van een goed soldaat. Moedig. Strijdvaardig. Goed getraind. Staande in de dienst van Jezus Christus en Hem zien als Veldheer. Zijn bevelen dienen opgevolgd te worden.

Soldaat

In een drietal beelden uit het leven geeft Paulus aan wat gevraagd wordt. Het eerste beeld is ontleend aan het soldatenleven. Daarvan schrijft de apostel: niemand die in de krijg dient wordt ingewikkeld in de handelingen en leeftocht opdat hij dien moge behagen die hem tot de krijg aangenomen heeft (vs. 4). Wanneer nu een leger ten velde trekt voor een militaire operatie dan dient een soldaat zich te houden aan de orders van zijn veldheer en dient hij die orders uit te voeren. Daar dient hij geheel op gericht te zijn. Bevel is bevel! Die opdracht mag nimmer nagelaten worden. Eigen belangen of omstandigheden mogen tijdens

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:
Ds. A. van Heteren, Vlaak 10,
8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C,
2959 AC Streefkerk.
Telefoon: 0184-669116.
Fax: 084-2220131.
Email: pand@solcon.nl
Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting
Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs € 8,50 per jaar.
Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 8 dollar per jaar. Advertenties € 0,38 per mm met een kolombreedte van 6 cm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

de veldtocht het leven, de inzet tot de tocht niet beïnvloeden. Hierin ligt niet alleen onderwijs voor Timothees maar ook voor elke evangeliedienaar. In de dienst is hij dienaar. Soldaat van Jezus Christus. Zijn roeping en Zijn opdracht moeten hem steeds beheersen. Zij vormen hoofdzaak in het leven. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat het gehuwd zijn, dat het gezinsleven geen aandacht of inzet vragen. Dit behoort tot de gegeven plichten in de Heilige Schrift. Maar voor alles staat hij in de ambtelijke dienst. Een romeinse soldaat, als hij opgeroepen werd om te dienen, mocht zijn gezin en andere omstandigheden overgeven aan de keizer en die zou zorgen voor de achtergeblevenen. Zo mag alles aan de Heere voorgelegd worden. De roepende Heere is ook de zorgende Heere. Het werk waartoe de Heere roept kan zwaar, veelvuldig en veel zijn. Het contact met thuis kan minder zijn dan normaal. Er mag over gesproken worden met de Heere en Hij voorziet in alles. Maar dat gebeurt alleen wanneer Zijn orders worden opgevolgd. Wie overtuigd mag zijn van zijn roeping door de Heere wil die roeping ook opvolgen en kan verzekerd zijn van 's Heeren hulp en bijstand. De meelevenheid van de pastoorse zal er ook zijn wanneer zij overtuigd is van de roeping van haar man. De gemeentebeëindiging mag vragen daar het door de Heere is opgedragen.

Worstelaar

Nu geeft Palus een tweede voorbeeld. Hij wijst op de worstelaar. Die dient zich te houden aan de spelregels. Dit moet geschieden, anders wordt hij gediskwalificeerd. Hij komt dan niet in aanmerking voor de overwinningsskrans. Moet hij tijdens het gevecht heel wat incasseren en komt hij gehavend uit de strijd, de krans is voor hem! De kroon der rechtvaardigheid wordt de evangeliedienaar gegeven wanneer hij zich houdt aan zijn opdracht. Levend bij wat de Heere in Zijn Woord heeft vastgelegd en wat hij beloofd heeft in het uur van bevestiging.

Kerkelijk actueel

Rechtsherstel -2-

In een vorig artikel is de hoop uitgesproken dat de GG niet slechts over de vorm, maar ook over de inhoud van de conflicten uit het verleden zullen spreken. Waarom werd dat gedaan in ons blad, dat toch immers buiten de GG staat? Het gebeurde vanwege nauwe verbanden, die we gevoelen met deze gemeenten. We zouden het een wonder achten, wanneer allerlei barrière's tus-

Boer

Paulus gebruikt nog een beeld: dat van een boer. Heeft hij gezegd: wie wettelijk gestreden heeft wordt gekroond (vers 5), in vers 6 heeft hij het over de landbouwer, die zwaar werk heeft te verrichten. Hij moet hard werken. Onder alle weersomstandigheden. Er wordt heel wat krachtsinspanning gevraagd. Maar hij mag hieraan denken: ik mag als eerste genieten van de vrucht. Hij zal zich verblijden in de vrucht. De arbeid voor en in de gemeente en zelfs in de samenleving vraagt veel. Soms moet er in de kleine uurtjes gewerkt worden. Het werk kan zwaar en moeilijk zijn, soms zelfs verdriet geven. Het kan tot mistroostigheid leiden. Maar de Heere geeft de eerste vrucht. Het bezig zijn voor en in de dienst van de Heere is niet te vergeefs. Bijzonder op zondag versterkt zich het geloof, verlevendigt de hoop en verdiept de liefde. Blijdschap is een dienaar niet vreemd. De vreugde in de dienst van de Heere. Het sterkt en stimuleert. De overtuiging mag groeien dat het werk niet ijdel is in de Heere. Timothees moet ter harte nemen wat in de genoemde voorbeelden is aangegeven. Waar de voorbeelden van spreken dient hij in praktijk te brengen. Van dag tot dag. Een hele opgave. Wie is daartoe bekwaam?

Verstand

De Heere zal verstand en inzicht geven in alle dingen (vs. 7). Welk een woord. Slechts een wens? Het is een vaste overtuiging. Het staat in het Woord van de Heere. Hij heeft beloofd te leiden in de waarheid door Zijn Heilige Geest. Wat is Psalm 81 vers 11 een steun voor elke geroepen dienaar. Ook vandaag! Voor elke ambtsdrager. Gemeenteleden mogen ook gehoor geven aan het woord: Doe uw mond wijd open en Ik zal hem vervullen.

M.C. Tanis

had gemaakt vanuit de GG naar onze kerken, schreef me het volgende: "Het is voor ons echter wel een vreemde gedachte, dat een bondeling feitelijk eerst moet weten dat (of?) hij uitverkoren is en dat daarna de betekenis van de verbondsbeloften pas aan de orde komt. U schrijft er meteen al achter dat men dit misschien zal tegenspreken. Nu kom ik zelf uit de GG, maar heb het zo nooit geleerd, gehoord en beleefd. Enkele jaren geleden ben ik met mijn gezin overgegaan naar de CGK, uit praktische overwegingen.

Als ik ervan overtuigd zou zijn dat er een wezenlijk leverschil zou zijn tussen de GG en CGK, dan had ik deze stap zeker niet overwogen".

Hij vroeg me om een verklaring van hetgeen ik schreef. Ik wil er graag nog nader op ingaan. Men bedoelt stellig niet te zeggen in de GG dat een zondaar eerst een feitelijke zekerheid van zijn persoonlijke uitverkiezing moet hebben, waarna dan de verbondsbeloften aan de orde komen.

Indirect loopt deze lijn er m.i. toch wel in min of meerdere mate. In 1931 werd namelijk uitgesproken dat het verbond staat onder de beheersing van de uitverkiezing. Daar moet ik toch uit opmaken, dat eerst de verkiezing aan de orde komt en daarna het verbond. Of het zou moeten zijn dat men hiermee uitspreekt dat in "tijdsorde" de verkiezing voorafgaat aan het verbond; dat wordt natuurlijk ook door ons zo gesteld.

Vanuit de bedoelde zinsnede gaat de verkiezing in de prediking het spreken over het verbond beheersen. In onze prediking fungeert juist het verbond als uitvalsbasis voor de oproep aan allen tot bekering. Dat geldt over de gehele linie. De doop vormt een pleitgrond voor de onbekeerde bondeling. In deze oproep brengen we de uitverkiezing op die plaats niet ter sprake, wel hopelijk op allerlei andere momenten in de prediking. In Gods Woord treffen we ook niet aan dat het bevel tot bekering wordt doorgekruist door de prediking van de verkiezing.

In de beschouwing van 1931 echter is de verkiezing direct verbonden verklaard met het verbond. Noemt u het verbond, dan noemt u tegelijk de verkiezing. Daar hebt u de kern van de zaak. Luister echter naar de uitspraak van de DL: "En opdat de mensen tot het geloof worden gebracht, zendt God goedertierenlijk verkondigers van deze zeer blijde boodschap, tot wie Hij wil en wanneer Hij wil; door wier dienst de mensen geroepen worden tot bekering en het geloof in Christus, den Gekruisigde. Want hoe zullen zij in Hem geloven, van Welken zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij horen, zonder die hun predikt? Er

sen reformatische kerken zouden worden weggenomen. Daar hebben wij als CGK belang bij, daar zouden ook de GG zelf wel bij kunnen varen. Daarbij denk ik ook aan andere kerken, zoals bijvoorbeeld de HHK.

Welk belang hebben wij bij de GG? Voordat ik daarover nog iets wil zeggen, wil ik eerst nader ingaan op een reactie die mij bereikte na mijn vorige artikel Een broeder, die eertijds de overstap

hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezonden worden? (1,3).

In DL (1,6) volgt pas daarna de verkiezing, nadat de mensen tot geloof gekomen zijn. Het is, het moet worden erkend, ook in onze prediking een voortdurende worsteling om bevel en belofte onvoorwaardelijk te brengen aan de hoorders.

Maar in de GG kan het gebeuren, dat de hoorders toch eerst gedrongen worden te zoeken naar enig kenteken van de verkiezing, voordat men de verbondsbeloften serieus kan en mag nemen.

Dat hangt dan samen met de verbondsleer binnen de GG. Om nader tot elkaar te komen, zou het goed zijn als de GG naar alle kanten duidelijk zouden willen maken wat de "bediening" van het verbond betekent voor de onbekeerde kerkganger. Dit naar aanleiding van de stelling dat de uitverkorenen delen in het wezen van het genadeverbond, terwijl de overige kerkgangers delen in de (uiterlijke) bediening ervan. Als de onbekeerden niet leven binnen het verbond, kunnen zij ook het verbond niet verbreken of vernietigen. Toch zegt de Schrift meermalen dat dit wel gebeurde (Lev.26:15; Ezech.17:16-19). Hoe zou verder een gedoopte kunnen delen in de vloek van het verbond, als hij er niet met terdaad in geleefd heeft (Deut.29:12)? Het bloed des verbonds werd op het gehele volk gesprengd (Ex.24:8).

Persoonlijk kan ik mij echter ook goed voorstellen dat men desondanks toch slechts spreekt van twee verbonden. Dat betekende echter voor veel Puriteinen en Oudvaders niet dat het bevel van geloof en bekering onder druk kwam te staan. Dat zal ook het geval zijn met veel preken, die in de GG gehouden worden.

Maar het is wel een punt voor nadere overweging. Ik lees reeds jaren de Saambinder, met daarbij ook de meditatie. Door gaans met genoeg, maar de beschrijving wint het meermalen toch van de oproep tot bekering en geloof.

Gereformeerde Gemeenten

Diepere doordenking van dit gehele thema heeft zin voor de gehele Gereformeerde Gezindte. Ook voor de Gereformeerde Gemeenten zelf.

Ik denk dan aan de scheuring van 1953. Ongetwijfeld is de kloof diep, anderzijds hebben deze kerken veel met elkaar gemeen. Er lopen allerlei verbindingen. Ik begrijp op afstand dat de wegen geblokkeerd zijn. Maar wat op de Dordtsche Synode (1618/19) samen kon gaan, kan ook nu nog. Nu de gemaakte fouten erkend zijn, kan het naar de Uitgetreden van betekenis zijn om elkaar te zoeken. Verder roept de situatie binnen de GG intern ook om nadere bezinning. Er is bin-

nen de eigen gemeenten onrust, soms veel onrust. Het valt mij en meerderen dan op, dat de strijd op een soms verbeten manier wordt gevoerd. Men richt zich vanuit de kritische hoek soms heel sterk op mensen. Op die manier kunnen mensen beschadigd worden. Leidinggevenden aan de School en in de kerkelijke Pers liggen onder vuur. Dat kon best wel minder. Men kan als reactie weer sterk verkrampd reageren naar de ander, over en weer. In veel opzichten kunnen we het verweer in de Saambinder begrijpen, maar soms lijkt er te veel in bescherming genomen te worden.

De kritiek is verbeterd. De toon is soms ontoelaatbaar scherp. Dat blijkt ook daarin dat leden die afscheid nemen van het kerkverband en zich bijvoorbeeld bij een CGK voegen, snel verder radicaliseren en niet zelden doorschieten naar meer oppervlakkigheid en moderniteit. De critici staan open voor de evangelische beweging. Daar zou nog veel meer over te zeggen zijn, maar ik laat het bij de constatering dat dit een gebrek aan invoelvermogen verraadt, misschien aan beide zijden.

Ik zonder hiervan in ieder geval de studie van K. vd Zwaag uit. Laat men hieraan niet te makkelijk voorbijgaan. Er worden zoveel dringende en wezenlijke zaken aangesneden, dat we dit niet kunnen afdoen, zoals dat soms gebeurt.

Christelijke Gereformeerde kerken Helderheid inzake de gesignaleerde verwarring is ook voor onze kerken belangrijk. In dit synodejaar worden we pijnlijk herinnerd aan het feit dat we een zeer verdeelde kerk zijn. Zonder nu over de Synodale zaken uitvoerig te spreken, hebben we wel allen kunnen merken dat er diepgaande verschillen van inzicht bestaan. Het werd in het RD duidelijk en meermalen voor het voetlicht gebracht. Dat wisten we al lang. Terzake van de eenheid met andere kerken, stagneert nu ook de toenadering tot de GKV. Zo lijkt het. Als ik het goed begrepen heb, laat men allerlei vormen van eenheidsstreven op het plaatselijke vlak ongemoeid. Het kan moeilijk anders, want er zijn heel veel gemeenten die in de afgelopen tijd versneld toenadering hebben gezocht tot de GKV. In de praktijk zijn we al te ver! Op die manier gaan onze kerken toch uiteenvallen in een eilandengroep, die u gerust nog de mooie naam CG kunt geven. Maar het zijn eilanden geworden. Gevolg van het veelgenoemde independentisme. Eén eiland waar de N(ed) G(eref) Kerken in beeld zijn, een ander eiland, waar de GKV aan tafel aangeschoven zijn. Het andere eiland? Laten we zeggen dat wij dat met elkaar zijn? Goed, wij wensen gewoon CG te blijven. Maar het ligt toch ook voor de

hand dat we (plaatselijk) contacten kunnen zoeken met verwante groeperingen en kerken. Dan komen voor ons toch de GG en de HHK in ieder geval in beeld. Ik kan begrijpen dat de GG met ons kerkverband in haar geheel geen goede communicatie kunnen krijgen. De opvattingen liggen te ver uiteen. Dat zou wel kunnen met allerlei plaatselijke gemeenten, die dicht bij hen staan. Dat behoeft niet uit te lopen op vereniging, het kan heel voorzichtig en aarzelend plaatselijk beginnen. Het is verstrekkend, wat ik hier neerzet. Maar het is maar een heel kort lijntje, dat ik wat verder doortrek, als ik het vergelijk met de dikke streep, die onze GS heeft getrokken inzake de vrijheid van de plaatselijke kerken naar de GKV toe. Als plaatselijk heel veel kan met de VGK, waarom dan niet met andere kerken, in een andere hoek? Omdat er geen officiële landelijke gesprekken zijn, op deputatenniveau? Maar zelfs met de GKV verlopen die gesprekken uiterst moeizaam, en gaan deze mank aan een zekere tweespalt. We zouden elkaar op die manier binnen onze kerken wat meer vrij kunnen laten.

Trouwens, waarom heeft men nu niet beslist de lijn naar de GKV afgehouden? Daarvoor bestaat een doorslaggevende reden, die ik bij mijn weten niet heb gehoord tijdens de Synodale gesprekken. Het gaat hierom: onze kerken hebben enige jaren terug de gesprekken met de NGK stopgezet. Om principiële redenen. Nu blijkt duidelijk dat de GKV verwantschap gevoelen en uitspreken in de richting van de NGK. Op die manier zouden we dan toch de NGK weer naar ons toe zien komen, via de GKV. Nu de GKV de broederhand steeds meer uitsteken naar de NGK, zouden wij terecht kunnen zeggen, dat zulks ons spijt en zelfs meer dan dat, dat dat ons weerhoudt om verder te gaan. Hebt u mij kunnen volgen? Ik hoop dat u niet in verwarring komt door de vele afkortingen, die gebruikt werden.....

En verder, voor welke kansel zijn de hier aangesneden zaken niet van wezenlijk belang, hoe men dan ook heet?

Juist als het gaat over de verhouding verkiezing- verwerping, blijkt duidelijk dat we allen ten dele kennen. Het is een dik boek, dat als titel draagt: Een eeuw van strijd over verbond en doop. Wie hier een twist zou willen ontketen, bedenke dat we hier te maken hebben met geheimen, die door geen mens tot op de bodem kunnen doorgrond worden.

Dat ondervindt ieder, die persoonlijk te maken krijgt met het Woord Gods. Hij mag zeker ervaren dat de Heere het bevel van bekering en geloof legt op iedere hoorder. Tegelijk zal hij daarbij leren, dat er vanuit de mens geen weg is. Juist als

alles binnen ons bereik wordt verloren, blijkt de volheid in het werk van Christus. Het kan alleen door Zijn kracht en genade worden volbracht. Dat alles ligt besloten in de twee woorden: roeping en verkiezing. Wie kan het ten volle verklaren wat we lezen in Filip. 2:12 en 13: "Werkt uws zelfs zaligheid met vreze en beven, want het is God Die in u werkt, beide het willen en het werken, naar Zijn welbehagen?" God moet zelfs het willen in ons werken. Hij moet òns werk

werken. Wat blijft er dan nog over voor de mens? In het Grieks vinden we hier het bekende werkwoord "energein", dat verwant is met ons woord energie. Het is slechts hemelse en Goddelijke energie, wat we kunnen weergeven met "inwerking". Vanwege die energie alleen kan onze lamp haar licht geven.

P. Roos

Bijbelstudie

Woorden van Agur - 9

Spr. 30:11-14: Er is een geslacht...

Agur gaat nu gebruik maken van zogenaamde getallenspreuken. Dat deed Salomo ook al, bijvoorbeeld in Spr. 6:16: *Deze zes haat de Heere; ja zeven zijn Zijn ziel een gruwel...* Onder de wijsheidsleraars in de oudheid was deze stijlfiguur bij hun onderwijs niet ongewoon. Trouwens, niet alleen bij de wijsheidsleraars vinden we dit. Ook de profeet Amos bedient zich ervan. Vergelijk Amos 1:3,6, enz. Agur zal er verderop in Spr. 30 nog meer dan eens gebruik van maken. Het voordeel van dergelijke spreuken is dat ze heel gemakkelijk in het geheugen blijven hangen en op die manier hun invloed kunnen uitoefenen.

Slecht volk

In deze spreuk gaat het over een 'geslacht'. Vier maal komen we dat woord tegen. Dat wil niet zeggen dat Agur aan vier verschillende 'geslachten' denkt. Hij heeft het steeds over hetzelfde 'geslacht', en daar noemt hij dan vier speciale kenmerken van.

Doelt Agur op een bepaalde generatie en denkt hij aan een aantal kenmerken, waardoor het menselijk geslacht in een bepaalde tijd getypeerd kan worden?

Dat zou dan de mensheid kunnen zijn in Agurs eigen dagen. Als dat zo is dan kunnen we de conclusie trekken dat Agur leefde in een tijd waarin er heel wat mensen waren zoals degenen die hij in de verzen 11-14 beschrijft. Met andere woorden: een slechte tijd; een tijd vol geweld en onrust, veroorzaakt door de slechte eigenschappen van de mensen.

Het kan ook zijn dat Agur denkt aan een bepaald soort mensen; een bepaalde klasse, die er eigenlijk in alle tijden is, ook al zijn ze gelukkig lang niet altijd in de meerderheid. Maar als je met dit soort volk te maken krijgt dan kun je er knap veel last van hebben.

Het is niet duidelijk welke van deze twee opvattingen we moeten kiezen. Zeker is echter in ieder geval wel, dat dit soort mensen bestaat. En dat ze in bepaalde tijdsgewrichten ook wel eens heel dominerend aanwezig kunnen zijn. Dat zal zeker zo zijn in de eindtijd. Schrijft de apostel Paulus daar niet over in 2 Tim. 3? Daar zegt hij dat er in de laatste dagen zware tijden zullen ontstaan en als hij van die tijden een beschrijving geeft dan vertelt hij ook hoe de mensen er dan uit zullen zien: *liefhebbers van zichzelf, geldgierig, laatdunkend, ongehoorzaam, ondankebaar, onheilig, zonder natuurlijke liefde, onverzoenlijk, achterklappers, onmatig, wrede, zonder liefde tot de goeden, verraders, roekeloos, opgeblazen, meer liefhebbers der wellusten dan liefhebbers Gods, hebbende een gedaante van Godzaligheid...*

Agur heeft ze ook gezien. Mensen die ontaard zijn. Huichelaars. Hoogmoedigen. Wreden. Zo typeert hij hen. Voorwaar geen fraai beeld. Maar ook naar dit beeld zullen we moeten kijken. En al kijkend naar deze 'generatie' zullen we toch ook van tijd tot tijd een blik op onszelf moeten slaan en dient de vraag aan de orde te komen: Ben ik het, Heere?

Typering

Het eerste kenmerk van deze generatie is ontaarding. Dat komt dan met name uit in de houding tegenover de ouders. Vader wordt vervloekt en moeder wordt niet gezegend. Men leeft in grove overtreding van het vijfde gebod van Gods heilige wet. Tegenover vader en moeder wordt een houding van volmaakte onverschilligheid aangenomen. Van afkeer zelfs. De natuurlijke band tussen kinderen en ouders is geheel zoek. Men is 'zonder natuurlijke liefde'.

Uiteraard zou hier heel wat over te zeggen zijn, zeker in de tijd die wij beleven. Ik wil dat echter nu niet doen. Lezen we verder in de woorden van Agur dan ko-

men we dit thema opnieuw tegen in vs. 17. Als we aan dat vers toe zijn zullen we op dit kwaad terug komen.

Het tweede wat van de generatie die Agur op het oog heeft gezegd wordt is, dat ze huichelaars zijn. Ze zijn rein in eigen ogen, terwijl ze toch van hun vuil - hun drek - niet gewassen zijn. Dat ziet op geveinsheid, hypocrisie. Als derde kenmerk vermeldt Agur hun hoogmoed. Ze zijn hoog van ogen en verheven van oogleden. Heel hun houding verraadt al wat de gesteldheid van hun hart is: Trotsen zijn ze; hoogmoedigen. En als vierde kenmerk noemt Agur hun wreedheid. Ja, wreed zijn ze en hardvochtig. Met name de ellendigen en nooddruftigen moeten het dan ontgelden. Ze gedragen zich soms als beesten, die met hun wrede slag tanden verwonden en verscheuren.

Dit alles overwegend, moeten we dan niet zeggen dat er nogal wat overeenkomst is tussen wat Agur hier zegt en we Paulus een ogenblik geleden hoorden zeggen over de laatste dagen? En als we nu eens in onze eigen tijd om ons heen kijken, ontdekken we dan ook niet veel van wat ons hier wordt voorgehouden? Is de generatie van onze dagen niet gekenmerkt door deze zelfde dingen?

Rein in eigen ogen zijn ze. Fouten bespeuren ze niet bij zichzelf. Zij hebben het bij het rechte eind. Ze hebben dan ook nogal wat met zichzelf op. Niemand moet hen te na komen. Ze staan namelijk hoog met zichzelf. Zij zijn het! En omdat zij het zijn kunnen ze zich veroorloven uit de hoogte op anderen neer te zien. Anderen staan immers ver beneden hen. Die tellen als het er op aan komt helemaal niet mee. Liefhebbers van zichzelf zijn ze. Ik en nog eens ik!

En dan nog een stap verder en we zien dat er vervolging komt. Met name de armen en de ellendigen worden de dupe. Er komt een roofdieren-mentaliteit voor de dag. Dat hebben Israëls profeten ook al signaleerd. Amos heeft het over mensen die de nooddruftige verkopen voor een paar schoenen (8:6). Ook David heeft ze ontmoet: mensen wier tanden spiesen en pijlen zijn en wier tong een scherp zwaard is (Ps. 57:5). Voor het leed van anderen zijn deze wreedaards totaal ongevoelig. Medelijden kennen ze niet. In hun individualisme leven ze vanuit het beginsel: Ben ik mijns broeders hoeder?

Ook onder Gods volk

Toen deze dingen onder Israël voorkwamen waren het met name de vromen, die er de nodige last van ondervonden. Agur heeft dat met name voor ogen. En dat is dan tegelijk het ergste van dit alles. Niet

alleen in de wereld kom je dit tegen. Daar kun je het nog verwachten. Maar deze zelfde roofdieren-mentaliteit blijkt zich ook op het terrein van het verbondsvolk te manifesteren. Deze goddeloze en liefdeloze geest neemt bij tijden ook bezit van mensen die beter konden weten omdat ze mogen leven in de lichtkring van Gods Woord en wet. Met andere woorden: ook op het kerk-erf komt onrecht voor en wreedheid en hoogmoed en onverschilligheid tegen de medemens. Ja zelfs verdrukking van de ware vromen vindt plaats. En ondertussen denken de mensen die dit alles bedrijven dat ze rein zijn. Maar dan wel rein in eigen oog.

De profeten hebben er dus kennis mee gemaakt. Agur liep ze tegen het lijf. En in het Nieuwe Testament lezen we dat ook de Heere Jezus kennis met hen heeft gemaakt. Wat denkt u van de Farizeër, die staande in de tempel God dankte dat hij niet was als andere mensen en zeker niet als die tollenaar daar achterin de tempel? Was die man niet hoog van ogen en verheven van oogleden? Was er in hem niet een geest van zelfvoldaanheid waardoor hij meende met minachting te kunnen neerzien op anderen?

Wat een harde houding namen deze mensen aan tegenover andere mensen. Denk aan wat de ouders van de blindgeborene, die door Jezus genezen was, van hun kant hebben ondervonden (Joh. 9). Die arme mensen waren nota bene bang voor hun geestelijke leidslieden! Ze konden wel eens uit de synagoge geworpen worden en dan zouden ze daar staan, geestelijk gesproken helemaal in de kou. Voor hen waren die Farizeëen zoiets als roofdieren die dreigend hun slagtanzen lieten zien en ondertussen wreed tegen hen gromden. Ook al droegen ze verder natuurlijk een vroom godsdienstig kleed. Dat kan trouwens heel goed samengaan.

Op bezoek bij...

Het verlies van een kind

Groot is het verdriet als we een kind door de dood verliezen. Het ene geval is het andere niet. Maar is er wel in alle gevallen troost? Ik kom even op bezoek bij ouders die menen geen hoop voor hun kind te hebben.

Of je je kind nu niet of nauwelijks gekend hebt, of dat je kind al volwassen was, en of je je kind nu verliest door een ongeval of na een ernstige ziekte, het verdriet is altijd groot. Maar in al die gevallen kan en wil de Heere een Trooster zijn. Wat is het een troost als er vrede mag zijn met Gods weg. Groot is het als we hoop

Wat te denken van de eigengerechtigheid? Jezus laat Zijn discipel Johannes een brief schrijven naar een gemeente die vol zit van zelfgenoegzame mensen. De rijke en verrijkte gemeente van Laodicea (Openb. 3:14vv). Volgens hun eigen berekening hebben ze nergens gebrek aan. Ze steken boven alle anderen uit. Ze zijn tevreden over zichzelf en ze kunnen zich niet anders voorstellen dan dat God ook tevreden over hen is. Maar de Heere oordeelt heel anders over hen. Hij ziet die waanwijze en gearriveerde christenen als naakten en blinden en armen. Hebben ze aan geen ding gebrek? Ze hebben aan alles gebrek! Zijn ze rein? Dat kunnen ze van zichzelf wel denken, maar wat vergissen ze zich! Jezus ziet echter hoe vuil ze zijn.

En vandaag? Is dit geslacht uitgestorven? Zijn de waarschuwingen zoals we ze bijvoorbeeld lezen in de brief aan Laodicea vandaag overbodig geworden? We hoorden al wat Paulus te zeggen heeft over de laatste tijden. Dat wil in ieder geval zoveel zeggen dat dit geslacht niet verdwenen is. Het komt in ieder geval terug. Trouwens, zijn we misschien al in die laatste dagen? Dan zal het zeker zaak zijn om bij het bekijken van deze portretten ook eens naar onszelf te kijken en onszelf de vraag te stellen: Herken ik nu wat?

Overigens, willen we dit heel eerlijk doen, dan zullen we de eerlijkmakende werking van de Heilige Geest niet kunnen missen. Pas als we daar deel aan hebben zullen we eerlijk met onszelf omgaan. Anders blijven we toch altijd te gunstig over onszelf oordelen en dan vinden we de fout meestal wel bij de ander.

Met dit voor ogen komen we nog een keer op deze getallenspreuk van Agur terug.

P. den Butter

hebben voor ons kind. Ik heb echter ook het verdriet gezien van ouders die geen hoop hebben voor hun kind. Dat is erg aangrijpend en het maakt je stil. Is er voor die ouders dan helemaal geen troost?

We weten hoe David geweend heeft over zijn Absalom. David had geen hoop voor hem. Wie in zijn zonde sterft gaat immers verloren! Juist zij die God vrezen weten er iets van hoe vreselijk het zal zijn om verloren te gaan!

Het eerste wat ik echter zou willen zeggen is dat we toch ook in de Absalom-gevallen voorzichtig moeten zijn. Kan Absalom immers niet in zijn uiterste nood

het tollenaarsgebed gebeden hebben? De ouder, die door smart verteerd wordt over de vraag waar zijn kind nu toch in de eeuwigheid is, moet goed bedenken dat niet hij, maar God de Rechter is, Die beslist. Wij kunnen ons vergissen. Ouders moeten licht van boven vragen en niet rusten tot er vrede is in het hart. Die vrede hoeft niet noodzakelijk de troost te zijn dat uw kind toch nog bij de Heere is. God kan een vrede geven met Zijn weg en een overgave schenken, die ook balsem is voor een gewonde ziel.

Maar hoe dan? Ook als je voor jezelf de overtuiging hebt dat je kind zelfs niet de tollenaarsbede heeft uitgeschreeuwd in zijn nood, wat dan? Dan kan en wil God u als het ware *los maken* van uw kind. Hij alleen kan dat doen. Zij die proberen hun ellende weg te duwen en afleiding te zoeken, zullen geen rust vinden. Maar bij de Heere zijn alle dingen mogelijk. En als Hij u los maakt van uw kind, moet u niet denken dat u opeens onverschillig wordt ten aanzien van die bange vraag naar het lot van uw kind, dat niet! Want wat is losmaking eigenlijk?

Als een dominee los wordt gemaakt van zijn gemeente, betekent dat allerm minst dat hij ten aanzien van zijn gemeente opeens onverschillig, koud en liefdeloos wordt! Maar het betekent wel dat hij een betrekking, een warme betrekking krijgt op iets anders, in zijn geval op een andere gemeente. Zo kan een stervende moeder zulk een betrekking krijgen op de Heere alleen, dat ze zelfs van haar kinderen los komt. Dan neemt de Heere zo'n grote plaats in, dat Hij het hele hart gaat vervullen. Dan moeten alle gevoelens wijken voor dat ene, namelijk Gods tegenwoordigheid. Dan zegt Asaf: Bezwijk mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid, Psalm 73:26.

Zo weet ik van die man, die gek was op zijn vrouw, maar op een gegeven moment toch zei: Nu ben jij niet de eerste meer in mijn leven! Hij had een betrekking op God gekregen!

Bij die losmaking aan de ene kant en die verbinding aan de Heere aan de andere kant is er troost in de grootste smarten. Dan werkt de Heere een liefde tot Hem in het hart, die groter is dan de liefde tot wie dan ook. Dan komt er een liefde tot God, ook wat de deugd van Zijn rechtvaardigheid betreft en mag soms beleefd worden: Uw oordeel rust op de allerbeste wetten.

Maar, tenslotte: troost neemt uw verdriet in deze aardse bedeling niet geheel weg. Wel kan uw nood en smart verzacht en gelenigd worden. Maar het leven hier is en blijft een tranendal. Het verlies van een kind veroorzaakt een stroom van tranen. Maar in en door uw

verdriet komt er een ernst in uw leven, waarmee u slechts gebaat bent. U krijgt de Heere meer en meer nodig voor de tijd en met het oog op de eeuwigheid. Als die tranen maar uitgeschreid worden voor Gods troon. Hij bewaart ze alle in Zijn fles en tekent ze op in Zijn regis-

ter. En alle tranen om de zonde en haar bittere gevolgen, hier geschreid, zullen door Hem Zelf gedroogd worden. En God zal alle tranen van hun ogen afwissen, Openb. 21:4.

K. Hoefnagel

Generale Synode

De tweede week van de generale synode begon met de bespreking van het rapport van het deputaatschap dat uitvoering mag geven aan één van de belangrijkste taken van de kerk: zending. Sinds de vorige synode zijn er bij zending zowel wat betreft het bestuur als de organisatie van het werk wijzigingen gekomen. Na de emeritering van de vorige zendingssecretaris trad een nieuwe zendingsconsulent aan. Eén van de belangrijkste voorstellen die door de synode werd goedgekeurd betreft de presentatie van het zendingswerk naar de kerken toe. In de toekomst zal dit sterker dan voorheen projectmatig worden aangeboden. Op deze manier kunnen plaatselijke gemeenten zich sterker betrokken (want: verantwoordelijk) voelen voor de voortgang van een stukje van het zendingswerk.

De synode uitte overigens wel de begrijpelijke wens dat, om versnippering van het zendingswerk te voorkomen, deputaten zich ook zouden bezinnen op de mogelijkheid om enkele aaneengesloten grootschalige zendingsgebieden – of projecten te gaan ontwikkelen.

Uit Indonesië waren enkele afgevaardigden aanwezig in de persoon van ds. Hengky Gunawan, ds. Nanius Bembe Tato; uit Venda waren de broeders ds. Isaac Mundalamo en ds. Simon Muhale aanwezig. Het is altijd weer een mooi moment als de synode wordt toesproken door vertegenwoordigers uit de zendingsgebieden. God heeft ons werk aldaar, ondanks onze gebreken, niet geheel ongezegend gelaten.

Een belangrijk moment in de synode was ook de besluitvorming rond de opvolging van prof. dr. J.W. Maris. Hoewel die bespreking vanwege het vertrouwelijk karakter in comité (achter gesloten deuren) plaatsvindt, is de uitkomst ervan openbaar. En de uitkomst is dat de synode besloot tot een interim-oplossing door de benoeming van m.n. drs. A. Huijgen en drs. M.J. Kater, die samen een deel van het pakket vakken zullen overnemen, terwijl de hoogleraren Baars en Den Hertog ook een aandeel zullen leveren, om zodoende de begeleiding van promotiestudenten veilig te stellen.

Een onderwerp dat in de kerken gevoelig ligt is het kerkelijk lied. Deputaten voor de eredienst gaven in hun rapport een uitwerking van criteria die gehanteerd dienen te worden om te bepalen of een lied geschikt is voor gebruik in de eredienst. Die criteria zijn (enigszins verkort weergegeven): 1. een lied moet het heilshandelen van God vertolken en met het geheel van de Schrift in overeenstemming zijn; 2. het lied moet confessioneel verantwoord zijn; 3. het lied moet liturgisch verantwoord zijn; 4. het lied moet muzikaal en literair op niveau zijn. Deputaten zouden een handreiking moeten samenstellen waarin een en ander wordt uitgewerkt.

Deputaten voor de correspondentie met de buitenlandse kerken brachten verslag uit van hun werkzaamheden en van de contacten die zij onderhielden. Dit leert ons dat wij niet een eilandje op onszelf zijn maar kerk mogen zijn in deze wereld, samen met anderen die een even dierbaar geloof verkregen hebben. Die gedachte dient ons bescheiden te maken. Hartelijke toespraken werden gehouden door prof Wallace uit Ierland en ds. Maurice Roberst uit Schotland. Ook was een broeder uit Roemenie aanwezig, afgevaardigde van de BER, een kerkverband waarmee wij een voorzichtig contact zijn aangegaan. De regels om predikanten uit het buitenland te kunnen laten voorgaan in onze erediensten zijn iets aangepast aan de huidige ontwikkelingen. Predikanten uit kerken met wie wij een officiële correspondentieband onderhouden en van kerken met wie wij samenwerken binnen de ICRC kunnen desgewenst voorgaan in de kerken. Ook werd een regeling getroffen om voor hen die niet binnen deze termen vallen, maar met wie toch een zeker contact en goed vertrouwen is ontstaan.

Ik kan niet alle onderwerpen van de agenda in dit verslagje meenemen. Nog een enkele greep uit wat rest. Een bijzonder moment werd door alle afgevaardigden en aanwezigen ervaren toen woensdagavond het 'hete hangijzer' van de bijbelvertaling (NBV) aan de orde zou komen. De stellingen waren ingenomen. De plaatsen voor belang-

SELEKTIEF

Ieder mens is dagelijks selektief bezig. In de supermarkt, waar we wel voor vla en niet voor yoghurt kiezen; wel voor andijvie en niet voor rode bieten. Selektief zijn we bezig als we onze kleren kopen; wel dit overhemd en niet dat andere. Ook als we de krant lezen; wel het ene artikel en niet het andere en met sommige pagina's zijn we al helemaal snel klaar.

Is er wat op tegen? Welnee, ieder mens heeft toch de vrijheid om te kiezen en zo selektief bezig te zijn? Over smaak valt niet te twisten, zegt een spreekwoord. En zo is het. Ieder z'n meug!

Alleen, er is een terrein waarop we van de Heere geen permissie krijgen om selektief te werk te gaan. Het terrein van Zijn Woord. Daar heeft Hij Zelf de selektie gemaakt. Hij heeft immers bepaald wat we zouden weten en wat we zouden geloven. Ook wat er gepreekt zou moeten worden. Ook op dat terrein deed God de selektie en er is geen predikant of hij heeft de roeping om al de raad Gods te verkondigen. Al die raad! Niet zelf te selekteren.

Of er op dat gebied dan wel geselecteerd wordt? Neem nu eens die mevrouw, die voor de Christen Unie een bestuurlijke functie vervult. Mevrouw Ivette Lont. Wie heeft er intussen nog nooit van haar gehoord? Met grote nadruk heeft ze haar mening verkondigd over mensen die als homofielen leven en ze onderbouwde haar visie met allerlei bijbelse argumenten.

Intussen is zij wel voorgangster in een evangelische gemeente. Kan dat dan wel? Heeft de Bijbel, die inderdaad over homoseksueel gedrag wat te zeggen heeft, niets gezegd over de plaats van de vrouw in de christelijke gemeente? Of mogen die gegevens wel ter zijde gelegd worden? Weet mevrouw Lont dan niet dat voor het terzijde stellen van bepalingen omtrent de plaats van de vrouw dezelfde hermeneutische sleutel wordt gehanteerd die anderen gebruiken om wat de bijbel over homosexualiteit zegt te ontkrachten? Over selektief bijbelgebruik gesproken! Is iemand die zo doet nog wel geloofwaardig?

Is er zo'n soort selektief bijbelgebruik ook in de tekstkeuze van predikanten? En in wat mensen het liefst willen horen? Ontzien we eigen gevoeligheden of die van anderen? Praten we anderen naar de mond en vertellen we hen wat ze graag willen horen? En keren we ons van bepaalde accenten in de prediking af omdat ze niet overeenkomen met onze smaak? O die eenzijdigheden, die er maar al te veel zijn! Laten we oppassen. Selektief mogen we bezig zijn in de supermarkt en bij het lezen van de krant. Maar niet bij het lezen van Gods Woord. En zeker ook niet bij het preken uit Gods Woord.

P. den Butter

stellenden in de kerk waren nagenoeg allemaal bezet. Maar er ontstond een situatie dat van weerskanten, van de kant van voorstanders en tegenstanders van de NBV, in de synode de verlegenheid werd uitgesproken om te moeten komen tot besluitvorming die niet door de breedte van de synode gedragen zou worden. 'Geestelijke leiding kan de synode alleen geven als zij die geeft in eensgezindheid. De eensgezindheid ontbreekt, dus kunnen wij geen geestelijke leiding geven.' zo merkte één van de afgevaardigden op. Daarmee werd ons pijnlijk een spiegel voorgehouden. De synode maakte pas op de plaats, en sprak af elkaar eerst rondom het Woord te ontmoeten, door middel van een bijbelstudie. Zo gebeurde de volgende dag. Wat gebeurt hier? zo vroeg een van de aanwezige gasten mij. Was dit een vorm van stemmingmakerij? Een soort gevoelsmatige massage van de vergadering? Of had de Koning van de kerk ons hier iets mee te zeggen? Een oproep tot verootmoediging? Dat blijft voor u een vraag. In de derde vergaderweek komt het onderwerp terug. Dan zal blijken hoe de synode zal beskuiten.

Nog twee onderwerpen stonden meer dan gemiddeld in het brandpunt van de belangstelling; de relatie van onze kerken tot de gereformeerde kerken vrijgemaakt en de herstructurering van de TUA.

Prof. dr. J.W. Maris, meer dan twintig jaar voorzitter van deputaten eenheid, hield een indringende afscheidsspraak. Hij zal namelijk nu terugtreden uit dit deputaatschap. Er sprak duidelijke teleurstelling uit zijn woorden. Naar zijn mening is het de hoge roeping van de kerk om door het invoeren van het federatieve groeimodel te komen tot een nauwere vorm van samengaan met de GKV op landelijk niveau. Het deputaatschap zelf liet op dit punt echter een verdeeld geluid horen. De vraag is of ons kerkverband dit kan dragen? De synodale commissie had die vraag naar het draagvlak in de kerken overgenomen. Tot definitieve besluitvorming kon het nog niet komen. Ook dit heikele punt moet dus in de laatste synodeweek worden afgerond.

Tot slot vermeld ik de bespreking van het rapport dat het curatorium in samenwerking met deputaten-financieel van de Theologische Universiteit te Apeldoorn (TUA) had aangeboden. Zij stelden daarin voor om te komen tot een grondige reorganisatie. Kernpunten uit dit voorstel waren: de noodzaak van scheiding van bestuur en uitvoering, de instelling van een raad van toezicht, het benoemen van een raad van bestuur

(bestaande uit één persoon) die tamelijk veel bevoegdheden zou krijgen, het onderbrengen van de TUA in een stichting, een andere, afgeslankte invulling van de taak van het curatorium, namelijk beperkt tot kerkelijke taken zoals de begeleiding van admissie studenten, enz. De synodale commissie had tal van kritische vragen gesteld. Ook uit de vergadering van de synode kwam veel reactie maar geen bijval voor de plannen zoals ze voor ons lagen. Aan het curatorium werd daarom de opdracht teruggegeven. Rekening houdend met de ter synode geuite opmerkingen, vragen en wensen zal het curatorium t.z.t. met een nieuw plan komen. Op een nader te bepalen dag volgend jaar zal de synode daarvoor nog een keer bijeen moeten komen. Maar ieder voelde de noodzaak om bij dit soort ingrijpende processen zo zorgvuldig mogelijk te werk te gaan en niet onder tijdsdruk een beslissing te forceren.

Al met al was het weer een heel intensieve vergaderweek. Want ik heb nog niet eens melding gemaakt van de verschillende comité-zittingen waarin bijvoorbeeld appèlzaken werden behandeld. Van 20 november – 23 november hoopt de synode weer bijeen te komen. Leeft u / jij biddend mee?

H. Korving

Boekbespreking

Dr. H.G.L. Peels, *God en het geweld in het Oude Testament*, paperback, 115 blz., € 7,95, *apeldoornse studies* nr. 47, uitgave Theologische Universiteit Apeldoorn, ISBN 90-75847-19-2.

De auteur heeft al meer waardevolle zaken gepubliceerd over zaken die nauw met dit onderwerp samenhangen. Hierbij denk ik aan zijn proefschrift "De wraak van God" waarin uitgebreid aandacht wordt gegeven aan oud-testamentische gegevens over de wraak van God. De nu verschenen apeldoornse studie is in feite een bundeling van vijf artikelen en twee referaten. Het onderwerp van de studie is actueel. Dit jaar heeft in het Nederlands Dagblad een fundamentele discussie plaatsgevonden tussen de auteur en dr. S. Janse.

Deze discussie is in dit boekje opgenomen, met daarnaast onder andere de rede die prof. Peels over dit onderwerp hield tijdens de rectoraatsoverdracht in september 2006 over geweld en recht in Genesis 4:1-16. Hoe moeten wij staan tegenover het geweld in het Oude Testament? Dr. Janse schrijft dit toe aan het

feit dat mensen meenden dat God hier toe opdracht gaf. In de woorden van Jezus hoort hij een tegenstem die gebiedt om het geweld los te laten en de wraak aan God te laten. Prof. Peels stelt dat we oog moeten hebben voor de heilshistorie en niet te snel moeten zijn met onze oordelen en conclusies als het om geweldspassages in het Oude Testament gaat. Er dient oog te zijn voor de culturele achtergrond en voor de context van bijbelse gegevens. De Heere treedt handelend op tegen het onrecht en dat brengt geweld met zich mee. Verwacht geen antwoorden op al uw vragen die gesteld kunnen worden ten aanzien van het behandelde onderwerp.

Het boekje is het zeker waard gelezen en overdacht te worden. Het biedt bouwstenen voor een goede benadering van de aangesneden problematiek. We besluiten met een citaat van blz. 115 "In het Oude Testament komt de lezer veel zaken tegen die hem verwarren of zelfs afschrikken, verhalen ook waarin hij soms de onbegrijpelijkheid van het werk van YHWH in deze wereld ontmoet. Maar helemaal aan het begin daarvan wordt door de plaatsing van Genesis 4 aangegeven, dat deze God in deze wereld tegenover alle geweld zijn recht en gerechtigheid stelt. Als een advocaat van slachtoffers en een rechter van daders, maar dan een rechter die ook pastor is, om deze wereld te bewaren voor chaos."

C.H. Spurgeon, *Leven in God*, paperback, 128 blz., € 7,95, Uitgeverij Boekhout, Tholen, ISBN 90-75957-52-5. Het boek bevat zeven prediken van Spurgeon over de eerste zendbrief van de apostel Johannes.

De eerste preek gaat over 1 Joh. 1:3 'Gemeenschap met God', de tweede over 1 Joh. 1:7 'Het kwaad en het geneesmiddel ertegen', de derde over 1 Joh. 1:8-10 'Eerlijk omgaan met God', de vierde over 1 Joh. 2:6 'In Hem – gelijk aan Hem', de vijfde over 1 Joh. 3:2 'Een godsdienst voor het heden', de zesde over 1 Joh. 5:4 'De overwinning van het geloof', de zevende over 1 Joh. 5:13 'De zegen van volledige zekerheid.' We lezen in 1 Joh. 1:7 "Het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde." Op de blz. 26 en 27 schrijft Spurgeon in de preek over deze tekst het volgende aangaande de ontdekking aan de zonde en de kennis van de ongerechtigheid: 'Merk op dat ik me niet enkel en alleen richt tot degenen die door het Woord zelf vanwege grote zonden worden veroordeeld.

We aarzelen natuurlijk geen ogenblik om de dronkaard, de bordeelbezoeker,

de echtbreker en de dief grote zondaren te noemen. We zullen niet nalaten te zeggen dat hun ongerechtigheid uitzonderlijk groot is, want deze overschrijdt zelfs de grenzen van het normale fatsoen en de wetten van onze burgerlijke regering. Maar vandaag spreek ik tot u, die altijd zeer fatsoenlijk bent geweest. Tot u, wiens uitwendige gedrag geheel is zoals men zou wensen, tot u die de sabbat in ere hebt gehouden en tot u die regelmatig Gods huis bezocht hebt en uitwendig aanbeden hebt. Uw en mijn zonden zijn zeer groot. Voor het uitwendige oog schijnen ze slechts gering, maar als we in het binnenste ervan zouden graven en hun ongerechtigheid zien, hun afschuwelijke zwaarheid, dan moeten we ervan zeggen dat ze zeer groot zijn. En ik herhaal het nogmaals dat dit een leerstuk is dat niemand recht kan kennen en beamen totdat hij het gevoeld heeft. Mijn hoorders, hebt u ooit gevoeld dat het leerstuk dat mijn zonde zeer groot is, op waarheid berust?

Ziekte is iets vreselijks, met name als deze met pijn gepaard gaat, als het arme lichaam tot het uiterste gekweld wordt, zodat onze geest in ons bezwijkt en we opgedroogd zijn als een potscherf. Maar vanmorgen getuig ik hier dat ziekte, hoe kwellend ook, niets is vergeleken bij de ontdekking van het kwaad van de zonde. Ik zou liever zeven jaar doorbrengen met de meest vermoeiende pijn en de meest kwijnende ziekte, dan dat ik ooit weer de afschuwelijke ontdekking van de verschrikkingen van de zonde moest meemaken."

Ook schrijft Spurgeon over het feit dat er veel vergeving is bij de Heere. Het bloed van Jezus Christus reinigt immers van alle zonden. Hierover schrijft Spurgeon op de blz. 29 en 30: "Er kunnen sommige zonden zijn waarover een mens niet kan spreken, maar er is geen zonde die het bloed van Christus niet kan wassen. Gods slastering, hoe ontheiligend ook, wellust, hoe beestachtig ook, hebzucht, hoezeer deze ook mag leiden tot diefstal en plundering, het breken van Gods geboden, hoezeer het ook losbandigheid heeft voortgebracht – al deze dingen kunnen vergeven en weggewassen worden door het bloed van Jezus Christus. In heel de lange lijst van menselijke zonden, hoewel die zo lang mag zijn als de tijd duurt, staat er maar één zonde die onvergeeflijk is. Die ene zonde heeft niet één zondaar bedreven die in zichzelf een begeerte naar genade gevoelt, want als die zonde eenmaal bedreven is wordt de ziel verhard, dood en dichtgeschroeid en verlangt er daarna nooit meer naar om vrede met God te vinden. Ik verkondig u daarom, o sidderende zondaar, dat hoe groot uw ongerechtigheid ooit mag zijn, welke zonde

u ook bedreven mag hebben in heel de lijst van misdaden, hoever u ooit uw medemens hebt overtroffen, hoewel u misschien Paulus en Maria Magdalena en ieder van de meest gruwelijke schuldigen te boven bent gegaan in de zwarte wedloop van de zonden, dat toch het bloed van Christus in staat is om uw zonden weg te wassen.

Let op! Ik spreek niet licht over de zonde, die is uitzonderlijk groot; maar ik spreek nog meer verheven over het bloed van Christus. Groot zijn uw zonden, het bloed van Christus is toch nog groter. Uw zonden zijn als grote bergen, maar het bloed van Christus is als de vloed van Noach; twintig el opwaarts zal dit bloed de overhand hebben en de top van de bergen van uw zonden zal bedekt worden." Tenslotte willen wij het slot van de preek weergeven. We lezen op blz. 33 "Welnu zondaar, wat moet u deze morgen dan doen? Als u voelt dat uw schuld groot is, werp uzelf dan volkomen op dit bloedige offer.

'Maar nee', zegt iemand, 'ik heb er niet genoeg van gevoeld'. Uw gevoelens zijn niet Christus.

'Nee, maar ik heb niet genoeg gebeden.' Uw gebeden zijn niet Christus en uw gebeden kunnen u niet redden. 'Nee, maar ik heb niet genoeg berouw gehad.' Uw berouw kan u te gronde richten, als u dat in de plaats van Christus stelt. Alles wat u hebt, ik herhaal het deze morgen, is dit: Voelt u dat u een verloren, ellendige en schuldige zondaar bent? Werp u dan heel eenvoudig op het feit dat Christus bekwaam is om zondaren te redden en rust daar. Wat? Zegt u dat u dat niet doen kunt? O, moge God u bekwaam maken, moge Hij u geloof geven om u daarop te werpen, wat er ook van komt. 'Ja, maar', zegt u 'ik mag dat niet omdat ik zo'n zondaar ben.' Dat mag u wel en God heeft nooit een zondaar afgewezen die redding zocht bij Jezus.

Zoiets is nog nooit gebeurd, hoewel de zondaar soms dacht dat het gebeurde. Kom, de kruimeltjes liggen onder de tafel; al zou u een hond zijn, kom dan en pik ze op; het is een voorrecht dat zelfs de hond mag ontvangen. En de genade die voor u groot is, is slechts een kruimel voor Hem Die deze vrijwillig geeft. Kom en neem deze genade. Christus zal u niet verwerpen. En als u de grootste der zondaren bent die ooit leeft, vertrouw uzelf dan heel eenvoudig aan Hem toe en u kunt niet verloren gaan als God God is en Zijn Bijbel het boek van Zijn waarheid.

De Heere nu moge een ieder van ons helpen om opnieuw tot Christus te gaan. Zijn naam zij de eer. "

ISRAËL

N.a.v Ds. Willem J.J. Glashouwer, *Waarom Israël?*, paperback, 361 blz., € 12,50, Uitgeverij Barnabas, Heerenveen, ISBN 978-90-8520-075-8.

Inhoud

Het boek verscheen eerder onder de titel "Israël op weg naar zijn rust." Dit boek is een herziene en uitgebreide uitgave van het vorige dat na diverse drukken uitverkocht was. Je kunt bijna geen krant opslaan of Israël is in het nieuws. Is dat geen opmerkelijke zaak? Hoe zou dit komen? Toen Ariel Sharon in 2006 getroffen werd door ernstige hersenbloedingen was de heel wereld hier dagenlang mee bezig. Dat is ook opmerkelijk. Als onze premier iets soortgelijks zou gebeuren zou dit geen wereldnieuws zijn. Israël is ongeveer net zo groot als Nederland met half zoveel inwoners. Toch is er heel veel aandacht voor Israël. Het Joodse volk is een bijzonder volk en de stad Jeruzalem is een bijzondere stad. Met belangstelling heb ik kennis genomen van de inhoud van dit boek. Het biedt veel informatie en stof tot nadenken. Bij elk hoofdstuk zijn vragen toegevoegd om met elkaar te kunnen doorspreken over de behandelde stof. Hier en daar heb ik wel vraagtekens gezet, maar je hoeft niet alles in een boek te onderschrijven om toch door de inhoud van een boek opgescherpt te worden in je gedachten over een bepaalde zaak.

Gods oogappel

Om u een indruk te geven van de inhoud van dit boek geeft ik weer wat er staat op de blz. 26 en 27 aangaande de stof die we in dit boek aantreffen. "Het eerste hoofdstuk gaat over Israël als de eerstgeboren zoon van God. De profeet Hosea schrijft ontroerend over Gods gevoelens voor Zijn 'kind' Israël, met alle wisselende emoties die bij een vader – zoon relatie voorkomen; van tedere liefde tot grote woede. Ondanks Gods blijken van liefde dwaalt Zijn volk keer op keer bij Hem vandaan, met alle gevolgen van dien. Israël heeft dan de ellende waarin ze terechtkomt aan zichzelf te wijten. Wie zelf kinderen heeft, herkent dat ongetwijfeld! Er vallen dan boze woorden en soms volgen disciplinaire maatregelen. Maar je kinderen verwerpen? Nooit! Het zijn en blijven altijd je kinderen. Zo is ook de relatie van God met Israël. God houdt ook zoveel van Zijn zoon, dat Hij hem soms wel tuchtigt maar nooit verwerpt. Israël is Gods oogappel. De volken die zo gretig tekeergegaan zijn tegen Israël zullen door God geoordeeld worden. God was soms zeer vertoerd op Israël maar dit rechtvaardigt het wrede gedrag van de volken niet."

Gods liefde

Verder lezen we op blz. 26: "De basis voor Gods relatie met Israël is liefde. Hij koos Israël om door dit volk alle andere volken te zegenen en om Zichzelf door haar aan de wereld te openbaren. Israël is Gods eerstgeboren zoon, Jezus Christus is Gods eniggeboren zoon. De parallellen die getrokken kunnen worden tussen de verkiezing, het leven en het lijden van Jezus en Israël zijn frappant en eindeloos. In Jezus zijn alle profetieën 'vervuld', dit betekent echter niet dat ze daarmee ook zijn 'afgedaan' en dat er geen toekomstige vervullingen meer zullen zijn. God houdt Zich aan Zijn beloftes en brengt Zijn eerstgeboren zoon terug in het Beloofde Land. Vervolgens zal Hij ook de zonden van Israël wegnemen, Zijn volk reinigen, een nieuw hart en een nieuwe geest in hun binnenste geven. Hij doet dit niet omdat Israël inmiddels een gehoorzame zoon geworden is. Integendeel, Israël is vaak doof en blind voor de eigen wortels en niet geïnteresseerd in het dienen van haar God. De Heere doet het omdat Hij trouw is aan Zichzelf en de beloften die Hij aan Israël heeft gegeven. Het land is van Hem en Hij geeft het aan Israël. Hieraan zal de wereld zien dat hij God is. God houdt van Israël als Zijn eerstgeboren zoon en Jezus Zijn eniggeboren Zoon was Jood, deel van het volk van God. Hoe kun je zeggen dat je van God en Jezus houdt als je niet houdt van waar Hij van houdt? Wat voor soort God of Jezus heb je dan lief? We moeten nooit proberen God aan te passen aan ons (theologische) beeld van Hem, maar we moeten ons aanpassen aan Zijn kijk op ons, Israël en de wereld om ons heen. We moeten leren kijken met Gods ogen. Dat kan als we naar de dingen kijken door de Bijbel, Gods Woord. Hierin laat God zien hoe Hij tegen de dingen aanijkt, hoe Hij naar Israël kijkt. De band van God met het Joodse volk en Israël is eeuwig. Hij is nooit opgehouden van de Joden te houden en zal Zijn Woord altijd trouw zijn."

Antisemitisme

Ook over het *antisemitisme* worden waardevolle dingen geschreven. Zo lezen we op blz. 152 dat haat tegen de Joden ten diepste haat is tegen de God van de Joden. Ook wordt gesteld dat het conflict in het Midden-Oosten ten diepste een religieus conflict is. De haat tegen Israël is er al vanaf het ontstaan van Israël als volk. De eeuwen door zien we die haat tot op onze tijd toe. De duivel uit zijn haat tegen God door zich te richten tegen het volk van God, de Joden. Achter de haat tegen de Joden zitten demonische krachten. De duivel

maakt voor het uiten van zijn haat tegen de Joden gebruik van mensen, die uiteraard zelf wel verantwoordelijk zijn voor hun daden. Het volk der Joden is de eeuwen door zwaar onderdrukt, vervolgd en uitgemoord. Toch is het volk er nog. Een deel van het volk woont weer in het land der vaderen. Is het niet opmerkelijk? De Britten hebben nog geprobeerd dit tegen de houden, maar tevergeefs. We lezen op blz. 220 dat Gods tijd was aangebroken voor de terugkeer van Israël. In 1948 werd de Joodse staat uitgeroepen en in 1998 werd het vijftigjarig bestaan van de staat Israël gevierd. In 1967 werd Jeruzalem de ongedeelde hoofdstad van de staat Israël. Ondanks alle haat en vijandschap tegen de Joden is dit werkelijkheid geworden.

Tekenen van de wederkomst

Ook hierover wordt geschreven. We lezen dat het heil eerst naar de heidenen is gegaan en dat daarna de heerlijkheid voor het volk Israël zal zijn. In de eindtijdrede op de Olijfberg heeft de Heere Jezus gesproken over de tekenen der tijden. Veel van die tekenen zijn er de eeuwen door al geweest. Hierbij valt te denken aan oorlogen, aardbevingen, ziekten en honger. Is het in onze tijd dan anders dan in vroeger tijden? Ja, want in onze tijd is er een spectaculaire groei aangaande deze zaken te zien. We lezen op blz. 224: "In de vorige eeuw zijn bij oorlogen meer mensen omgekomen dan in alle eeuwen daarvoor bij elkaar opgeteld. Valse profeten hebben die eeuw meer slachtoffers gemaakt dan ooit te voren. Denk aan Hitlers Nationaal Socialisme dat zes miljoen Joden het leven kostte en de Tweede Wereldoorlog, die tientallen miljoenen doden veroorzaakte. Of Stalins communisme dat tientallen miljoenen mensen het leven kostte, waaronder zeer veel christenen en Joden. Of Mao Zedongs schrikbewind. En Cambodja, en... Het aantal 'killer-quakes' (aardbevingen waarbij doden vallen) loopt snel op. Aids, kanker en andere ziekten, zoals bijvoorbeeld de vogelgriep eisen steeds meer hun tol." Ook wordt gewezen op de wereldwijde verkondiging van het evangelie aan alle volkeren. Dat gaat in onze dagen in vervulling. Via de moderne communicatiemiddelen kunnen alle volkeren bereikt worden. Ook wordt geschreven over het weer tot leven komen van de vijgenboom, van Israël. Dan is de tijd nabij. Tenslotte geven we weer wat we lezen op blz. 226 "Israël op weg naar zijn heerlijkheid, thuisgebracht door de niet-Joden, de heidenen, door u en mij. Door gelovige en ongelovige heidenen. Sla een arm om een Joodse man, een Joodse vrouw, een Joods kind, en breng ze

thuis. De HEERE brengt de Joden thuis. Door Jezus brengt Hij de Joden thuis, en Hij schakelt de heidenen daarbij in. De laatste fase van deze wereldperiode is daarmee aangebroken. Dwars door alle duisternis en oordelen heen (die zeker nog in heviger mate gaan komen) zal Zijn Koninkrijk aanbreken, en zal de koning van dat koninkrijk, Jezus Christus, Messias van Israël, komen. Breng de Joden thuis, want Jezus, de Messias van Israël, komt!"

A. van Heteren

Ds. G.C. Vreugdenhil, *Jona de profeet*, paperback, 144 blz. € 9,95, Uitgeverij Boekhout, Tholen, ISBN 90-75975-51-8.

Ds. Vreugdenhil is predikant van de Gereformeerde Gemeente te Vlissingen. Hij heeft verschillende boeken over zending, geloofsleer en Bijbelstudie gepubliceerd. Terecht wordt in het "woord vooraf" gesteld dat het niet om Jona gaat, maar om de God van Jona. Het boek bevat negen preken die over het boek Jona gehouden zijn. De preken zijn op schrift gesteld zoals zij uitgesproken zijn. Het boek bevat stof om over het boek Jona na te denken. Iets uit de inhoud van het boek willen we weergeven. De zesde preek gaat over de bekering van Ninevé. Daarin wordt uitgebreid de vraag aan de orde gesteld of de bekering van Ninevé echt was. De auteur wijst er dan op dat er niet in de Bijbel staat dat de inwoners van Ninevé aan Jona geloofden, maar wel dat zij geloofden aan God. In de boodschap van Jona hebben zij ten diepste de boodschap van God gehoord. De oordeelswoorden werden geloofd. Voor het woord "gelooven" wordt hetzelfde woord gebruikt dat we lezen in Genesis 15 vers 6 waar staat van Abraham "en hij geloofde in de HEERE." Ook staat er dat de inwoners van Ninevé zich bekeerden van hun boze werken. In Jona 3:10 staat dat God hun werken zag, dat zij zich bekeerden van hun boze weg. Het kwam dus naar buiten openbaar wat er in hun hart gebeurde was. Tenslotte verwijst ds. Vreugdenhil naar Lukas 11: 32 "De mannen van Ninevé zullen opstaan in het oordeel met dit geslacht, en zullen hetzelfde veroordelen; want zij hebben zich bekeerd op de prediking van Jona; en ziet meer dan Jona is hier!" Deze gegevens vormen het sterkste bewijs voor de bekering van Ninevé. We besluiten met het slot van deze preek: "Nog één vraag gemeente: Zullen de Ninevieten in het oordeel opstaan en ons moeten veroordelen? Aan ons zijn de woorden van God toevertrouwd. De Heere Jezus staat voor u in Zijn hartelijke nodiging:

Komt herwaarts tot Mij, welke last je ook drukt. En Hij zegt: Ik heb de hittigheid van Gods toorn verdragen, kom toch allen die gebukt gaat onder Gods toorn over uw zonden. U hoeft niet te zeggen: 'Wie weet, God mocht Zich wenden'.... Jezus Zegt: Zeker weten! Wie tot Mij komt, die werp ik niet uit. En wie in Mij gelooft, die zal leven. Wij horen niet alleen over het oordeel, maar wij horen ook over de vrijspraak. Wij horen over het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon dat reinigt van alle zonde. O, zeg het dan maar na in verlangen en geloof: 'Heere, zoals ik ben, kom ik onbereid. Uw bloed alleen is het waar ik op pleit. Gij biedt mij uw gerechtigheid. O Lam van God, ik kom.'

Christien de Priester, Licht en uitzicht, gebonden 61 blz., € 9,50, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2059-6.

Dit keurig verzorgde boekje bevat een selectie van gedichten uit de bundels van Christien de Priester. Op de linkerbladzijden staan kleurrijke illustraties, op de rechterbladzijden de gedichten. Het kiezen van illustraties is altijd een persoonlijke zaak. Zelf zou ik naast het gedicht "onbegrepen wegen" geen afbeelding van de Chinese muur geplaatst hebben. Liefhebbers van de gedichten van Christien de Priester zullen blij zijn met de verschijning van deze bundel.

D.A. Detmar, Kan ik zeker zijn van mijn zaligheid? Paperback, 63 blz., € 7,95, Uitgeverij Frits Hardeman, Ede.

Dit boekje bevat drie preken over de zekerheid van het geloof. Behandeld wordt 2 Tim. 1:12 deze woorden: 'Want ik weet, Wien ik geloofd heb.' Ds. Detmar leefde van 1774-1844 en was predikant van de Nederlandse Hervormde kerk. Eerder verscheen het boekje onder de titel: "Drie leerredenen over de verzekering der gelovigen aandeel aan de genade." Het boekje is geschreven op een bewogen en pastorale wijze. Op blz. 52 en 53 worden de kenmerken van het geloof genoemd: "Een droefheid naar God. Een vluchten naar Jezus. Een zuchten om van de inwendige zonden verlost te worden en om dagelijks van Jezus als Profeet, Priester en Koning gebruik te maken. Een gelovige omhelzing van de Verlosser op grond van Zijn borgbloed en de keuze om in nieuwheid des levens te wandelen." Wie bang is voor zelfbedrog moet zichzelf op de volgende zaken onderzoeken (blz. 54) "1. of zij ontkennen kunnen dat zij God

boven de wereld kiezen 2. of zij bedroefd zijn over de zonden, niet omdat zij straf verdienen, maar omdat zij tegen een goedertieren God begaan zijn 3. of zij ontkennen kunnen dat zij Jezus dierbaar achten 4. of zij God zowel in het verborgen als in het openbaar dienen willen 5. of zij niet slechts vergeving maar ook reiniging van zonden begeren en of zij willen strijden tegen de zonde." Voor ons ligt de tweede druk van het boekje dat zeker waardevol is voor hen die vragen kennen aangaande de zekerheid der zaligheid.

Ds. P.L. Voorberg, Doop en kerk, gebonden, 507 blz., 32,50, Uitgeverij Groen, Heerenveen, ISBN 978-90-5829-764-8 (W).

De auteur is vrijgemaakt predikant in Emmeloord en promoveerde op 17 januari 2007. Het lijvige, keurig verzorgde boek is zijn dissertatie. De ondertitel luidt: 'De erkenning, door kerkelijke gemeenschappen, van de elders bediende doop.' Het onderzoek van de auteur richt zich dus op dit onderwerp. Terecht stelt Voorberg dat de doop onherhaalbaar is. De auteur gaat de kerkgeschiedenis na. Hij laat dogmatische standpunten aangaande doop de revue passeren en stelt belangrijke Schriftgegevens aan de orde. Wat is volgens Voorberg een geldige, een echte doop? Dat is een doop die met water is bediend om de dopeling als leerling van Christus in ernst aan de trinitarische God te verbinden. Volgens Voorberg heeft de doop van Johannes een uniek karakter en staat deze niet op één lijn met de doop die Jezus instelde. Hij wijst dan ook de gedachte af dat Handelingen 19 zou kunnen dienen als bewijs om te herdopen als de doop niet heeft plaatsgevonden als in de eigen kerk. We willen u de slotconclusie van het onderzoek van ds. Voorberg doorgeven: "Nadat het onderwerp dooperkenning aan alle kanten tegen het licht is gehouden, kan de slotconclusie worden getrokken. Het is gebleken dat de erkenning, al of niet, van de doop buiten eigen kerkverband bediend, de gemoeiden in de christelijke kerk nagenoeg altijd heeft beziggehouden, vanaf de strijd rond de ketterdoop in de 2^e eeuw, tot op de 'huidige' dag, de dag van de moderne oecumenische beweging en van allerlei omstreden incidentele doopsbedieningen. Bij de dogmatische verwerking bleek de onherhaalbaarheid van de doop als teken van intrede in het verbond een basisgegeven te zijn. Vastgesteld moest worden dat de doop niet altijd zo bediend wordt als Christus heeft beoogd. Dat hoeft de geldigheid van de doop, bij overkomst van een gedoopte

naar de kerk, niet in de weg te staan. Integendeel: de gegeven onherhaalbaarheid van de doop verplicht tot erkenning van iedere echte doop. Een doop mag evenwel niet meer doop heten, als hij niet serieus is bediend, niet met water, of wanneer de dopeling niet als leerling van Christus aan de trinitarische God is verbonden. Dat geldt ook van de zelfdoop. In de geschiedenis is anders met dooperkenning omgegaan dan in de concluderende paragraaf is aangegeven. Confrontatie met deze gegevens leidde niet tot een terugkomen op de getrokken conclusie, Integendeel. In diverse gevallen kon worden vastgesteld dat een beperktere of ruimere dooperkenning tot ongerijmde of onmogelijke situaties had geleid of zou leiden, of zelfs tot devaluatie van het doopsacrament. Derhalve kan als slotconclusie worden vastgesteld, dat God ook door de brede spreiding van de doop een breed appel doet op de wereld om met Hem als God van het verbond in een verbondsverhouding te leven.

Alleen waar de dopeling niet:

.door de bedienaar en/ of vanwege het bedienende genootschap serieus als leerling van Christus aan de trinitarische God is verbonden, en

.met water gedoopt is,

Daar moet vastgesteld worden dat er niet gedoopt is.

De auteur besluit met Hand. 2:38 weer te geven.

Wie op vragen stuit rondom de geldigheid van de doop kan zijn winst doen met deze grondige studie.

Ook de kinderdoop komt aan de orde. Aangaande de kinderdoop bestrijdt bijvoorbeeld Calvijn de herdoop (blz. 148 en 149). Calvijn verwijt de Anabaptisten (wederdopers) dat zij zich eenzijdig richten op het Nieuwe Testament. Calvijn verdedigt juist de eenheid van Oud en Nieuw Testament. Hij stelt dat het verbond één is, alleen de bediening verschilt. De kinderdoop is een voortzetting van de besnijdenis. Calvijn schrijft in Intitutie, 4, XVI, 7, 21 e.v. hierover: de troost en de rijkdom van de kinderdoop is dat de kinderen, kinderen van God zijn en in het lichaam der kerk de andere leden op het hart worden gebonden. Het is passend ook in het Nieuwe testament Gods belofte dat Hij een vader voor onze kinderen wil zijn met een sacrament aan die kinderen te bevestigen.

Verboden, maar gezegend

Geef de Chinezen reformatische lectuur!

stort uw gift op **3473.76.029** ten name van Hudson Taylor/SBHC

HUDSON TAYLOR

Stichting Bijbelse Hulpverlening China

voor info of voorlichting bel 06 200 13 173

Friedensstimme

Evangelisatie en Bijbelverspreiding in de voormalige Sovjet-Unie

"...totdat
Hij komt..."

Gebarentaal

...is nodig om het Evangelie aan doven duidelijk te maken. Veel woorden uit de Bijbel zijn in de gebarentaal echter onbekend.

Met een elektronisch verklarend woordenboek willen onze Russische broeders hier verandering in brengen. Voor ontwikkeling en realisatie is een begroting opgesteld. Deze is te vinden op www.friedensstimme.nl

Postbus 15 | 2800 AA Gouda | TEL. 0182 - 538 544 | GIRO 41 32 334

Christelijke Gereformeerde bezinningskring binnen de classis Leeuwarden.

Op D.V.Vrijdag 23 november a.s.is er weer een bijeenkomst gepland. Ds.K.Hoefnagel zal dan het onderwerp inleiden: "Ons Doopformulier"

Hij wil met ons stilstaan bij:

1. Het gebed voor de doop.
2. De vragen bij de doop
3. De dankzegging na de doop.

Deze bijeenkomst wordt gehouden in de beneden zaal van de:

Chr.Geref."Sionskerk"Hoofdweg 127 te Damwoude.

Aanvang :19.45 uur.

Er wordt gelegenheid gegeven voor het stellen van vragen.

Allen van harte welkom!

Vakantie op Texel

De Verrassing.nl

Veertien accommodaties, waaronder acht bungalows en vijf nieuwe chalets.

De Noordel

Park achter De Verrassing. Vijf luxe bungalows met veel privacy.

De Noorderhoeve.nl

Twee vakantiewoningen voor zorgvakanties. Ook uitermate geschikt voor minder validen.

Boeken? Bel 0222 31 89 06

stichting
China

**Wij hebben geen huis...
Ik leef op een vuilnisbelt!**

Geef hen eten en een kinderbijbel

POSTBUS 1150 • 3900 BD VEENENDAAL
INFO@STICHTINGCHINA.NL • WWW.STICHTINGCHINA.NL
TELEFOON SECRETARIAAT/INFO: 0318 510 320
GIRO 320666 T.N.V. STICHTING CHINA

't Boekendal

Winkelcentrum Urkerhard
Nagel 48, 8321 RG Urk

Tel: 0527 - 682110 Fax 0527 - 688668

**Boeken & Bijbels
CD's en Bladmuziek
Schoolartikelen
Kadoartikelen
Kopieerservice
Wenskaarten**

Verzending door heel Nederland